

УКРАЇНСЬКА ГРОМАДА

Орган Українського Національно-Демократичного Об'єднання.

Ціна 20 гр.

Адреса редакції й адміністрації:
ЛУЦЬК на Волині, Алеї Б. Хороброго, 18.

Передплата: в краю: на 1 місяць 1 зол., на чвертьріччя 3 зол., на пів року 6 зол. 50 гр., рік 10 зол.; за границею: на рік 2 амерк. долари або їх вартість в вищій валюті.

Рукописів не звертається. — Оголошення після умови Непідписаних депісів не приймається.

Свято Просвіти в Луцьку

До 1917-го року все українське на землях під московським кнутом мовчало. Навчилися мовчати під „братньою“ московською рукою. Бо під нею від самого початку, від помилкового кроку Великого Богдана, українців не повинно було бути. Коли-ж на українській землі встиг де вибитись на верх хоч малесенький паросток українського духа, то його в мент брутально зривала „братня“ рука.

Київська „Просвіта“, що після 1905 р., в часі політичних полегшостей, заснувалася на зразок матірньої „Просвіти“ львівської і згуртувала цілком київської інтелігенції, жила цілком вічним страхом за своє існування, інші наддніпрянські „Просвіти“, в тому числі і єдина на Волині „Просвіта“ в Житомирі, ледви животіли.

Все українське мовчало, хоч жило, хоч рвалося на денне світло, хоч жати хотіло. Тому й не диво, що те українське життя перевернулось в стихію, коли всохла „братня“ московська рука. На всіх просторах української землі знявся високо вгору український дух, коли завалився царський престол.

Почалось буйним рясом життя і на нашій Волині. Ще в м. березні 1917 року засновується „Просвіта“ в Кременці, потім у Рівному. Заснують їх місцеві люди разом з тими українцями, що були з ріжних частин широкої української землі зігнані на Волинь в прифронтові міста й на позиції. Можливість праці на українській ниві й для українського народу всіх об'єднала.

В квітню тогож 1917-го року ми бачимо й у Луцьку перші організовані форми нового українського життя. Вже тоді, в перші дві революції, повстає в Луцьку українське Т-во „Українська Громада“. Правда, не багато в ньому було місцевих людей; все більше українці з інших земель, військові. Але робило Т-во свою роботу, збуджувало все українське, що ще не встигло пробудитися в змученому народі. Це перше в Луцьку українське Т-во зачаткувало на луцькому ґрунті ту працю, яку згодом переняло Т-во „Просвіта“ і довело до сьогоднішнього дня.

У тому-ж 1917 ому році наближаються до Луцька німці, більшість членів „Української Громади“ втікає в глибоку Україну і Т-во звмирає. На його місце в серпню 1918 р., за гетьмана, організується в Луцьку Т-во „Просвіта“. Причинилися до зорганізованого Т-ва знов головним чином військові, але тепер згуртувалося в ньому такі чимало місцевих людей, учителів, урядовців. Але в той час викривається таємна військова організація, німці перевели в Луцьку численні арешти, поарештували й багато членів Т-ва „Просвіта“ і воно, як перше „Українська Громада“, замгло.

В часі Директорії відроджується знов „Українська Громада“, яка розвиває дуже живу діяльність і існує аж до приходу поляків. Тоді її життя припиняється, а в 1920-ому році, вже за поляків, організується наново Т-во „Просвіта“ і це Т-во існує в Луцьку до тепер.

Багато часу від тоді уплило, а ще більше змінилось. Живими свід-

ками тих змін є ветерани українського пореволюційного руху в Луцьку, люди, що тоді займали в життю Луцька й повіту визначні місця, а сьогодні нажалі всіма забуті, коротають свій вік в злиднях, в нужді, в напів голодному існуванні. Згадати хочби з числа перших основоположників „Української Громади“ п. Голубовича (старого), тодішнього голову повітової управи, п. Дідоренка, тодішнього голову земської управи. Тоді молоде Т-во рвалося до життя, щоб закріплювати основи своєї власної української держави, тепер керівники Т-ва „Просвіта“ ставлять свічки на святі польської держави.

Але годі! Багато дечого було в нашому громадському життю, чого не повинно було буні; багато зложилось на наше лихо причин від нас незалежних, багато в дечому ми самі завинили, багато перебуло й теперішнє наше Т-во „Просвіта“. Це треба висвітлити, знищити погане й розвинути добре. Це мусимо ми зробити у наші будні. А 18-го ц. м. маємо свято. Свято

того Т-ва, яке існує в центрі політичного й культурного життя наших північно-західних земель, яке повинно його репрезентувати, яке своєю працею і добрим прикладом повинно виховувати нам чесних, свідомих громадян, українців. Свято Т-ва, яке має завданням боротьбу з нашим найлютішим ворогом — з темнотою. Свято, яке має нам показати, скільки нас стоїть у лавах в боротьбі за освіту для народу.

І на тому святі не повинно нікого забракнути. Це свято для всіх, як для всіх в основі громадського виховання і праці лежить освіта. У цей день перед нами мусить стояти лиш Т-во „Просвіта“ з його ціллю й завданнями і нашим обов'язком перед ним.

Свято „Просвіти“ в Луцьку мусить нам дати підрахунок наших культурних сил, що в буденній праці можуть помилятися, але не зрадіють ідеї, яка прасвічує громаді, згуртованій в культурно-освітньому Т-ві „Просвіта“.

КОМУНІКАТ.

Рада Луцької Повітової Просвіти доводить до відома українського громадянства, що 18 листопада б. р. Відбудеться святкування десятилітнього ювілею Просвіти, в якому запрошує всіх українських громадян взяти чинну участь

Програм свята:

1) Збірка організацій. О 10-ій год. дня біля Чеснохрестної церкви збираються всі філії Просвіти, як рівно ж інші українські організації. Кожна філія має вирушити з села в організований спосіб, себ-то в рядах на чолі з хорами, або оркестрами й несучи свої прапори або транспаранти.

2) Похід. О 12-ій год. дня рушить від української церкви похід, який перейде вулицями—Ягайлонською, Красінською, уні Любельською через міст Бена до площі села Черчиці, де відбудеться віче під голим небом, на якому виступлять промови делегати Ради Просвіти й представники українських громадських установ, після чого віче буде розв'язане.

3) Академія. О 14-ій год. відбудеться в театрі Міському Академія, що складатиметься з таких точок: вступне слово, привітання, вистава „Гетьман Дорошенко“, реферат Ів. Власовського, співи селянських хорів, декламація, закінчення Академії.

Вхід на Академію платний. Льожа—2 зл. за місце; партер і галерея—50 гр. за місце.

Білеті можна купувати в канцелярії Просвіти що-дня від 10 до 14 год. та від 18 до 20 год.

Рада Просвіти повідомляє, що утримання порядку покладено на просвітянську міліцію, що матиме жовто-блакитні ознаки, зарядження якої повинні безглядно виконуватись.

РАДА ПРОСВІТИ

Після львівських подій.

Львівські події винали дуже не в пору для поляків. Якраз тепер світ зацікавився українським питанням і це стало причиною, що львівські події звернули на себе особливу увагу світа і ще збільшили його зацікавлення українським питанням взагалі і зокрема в межах Польщі. Щоби ослабити загрози вражіння з львівських подій, було між іншим заборовено фотографувати сліди знищення. З другого боку польська преса почала свою звичайну в таких випадках комедію, яку особливо добре грає краківський „Ілюстр. Кур'єр Цоденни“. Починається вона від Лазаря, які то поляки покривджені, переходить через докори урядові, що занадто опікується українцями, вдаряє в німецькі й американські гроші, за які ніби то „робиться“ український рух, і кінчиться закликком до боротьби з „українським

наступом“. Виходить, що поляки тут ні при чім, що вони терплять лиш за свою добродушність, яку використовує горстка гайдамацьких проводирів, що не має нічого спільного зі спокійним „руси́нським“ народом. Звичайно, що такими тереннями не можна затерти львівських подій і це дуже турбує тверезіших польських політиків.

На загал майже жадна польська газета не спромоглась на безстороннє освітлення львівських подій, а український щоденник „Діло“, сконфіскований за освітлення тих подій, обмежується майже виключно до передруків з інших газет і коротеньких своїх пояснень, щоби знов не підпасти під конфіскацію.

З приводу львівських подій зголошено в соймі три внески: український, саванційного блоку і ендецький. Українці домагаються звільнення львівського воєводи, що допустив до таких безпорядків, забезпечення життя і майна укра-

„Незвичайна оцінка“.

З того часу, як польська влада закрила Т-во „Просвіта“ на терені трьох повітів Волині, щораз частіше находимо в нашій пресі ріжних політичних напрямів такі вістки: Коли закрили в селі „Просвіту“, то почалась в селі гульня, панство, карти, бешкети. Рівночасно цілий ряд дописів з сіл стверджує, що Т-во „Просвіта“ мало і має в тих селах, де воно ще існує, дуже гарний вплив на селян, особливо на молодь. Просвітяне ставали добрими громадянами, що причинялись до культ. розвитку села. Навіть забави в таких селах, де вплив мало Т-во „Просвіта“, мали характер забав культурних людей. І це є незаперечений факт. Цього не бачили, чи не хотіли бачити лиш ті чинники, для яких український культурний рух є рівнозначний з „вивротою політикою“. Цей рух вищитись, а на його місце повертає темнота з бешкетами, розбоями.

Якже відмінно виглядає справа з польськими „Колами Млодзєжскі Вейскей“, якими хочуть у наших селах заступити Т-во „Просвіта“. Про ці „плядуркі культуральне“ пише за „Ехом Рувенськ-им“ луцька „Земля Волинська“ такі речі (дослівно):

„В числі 240 „Еха Рувенськ-ого“ (в статті п. з. „О виховання молоді“) читасмо таку незвичайну характеристику оцінку діяльності „Кул Млодзєжскі Вейскей“ на Волині:

„Приглядаючись в кількох гмінах нашого воєводства до діяльності тих Кол, мусимо з жалем ствердити, що їх діяльність має напрям просто протилежний заложенню. Замість уморальнювати себе й своє оточення, члени тих Кол, отже сільська молодь стає деморалізуючим чинником. Замість вібраць і освітних відчигів та пригадування народних ідеалів, влаштується забави з танцями (народних танців не знають, тільки наймодніші), часто густо получені з панством, що протягаються пізно в ніч і кінчаться звичайно заколотом (burda) і бійкою, заколючучи таким чином спокій і тишину села вночі. Загляньмо далі до статистики народин. Парафіяльні уряди показують цифрово, що в селах, де існують „Кола Млодзєжскі“, є число нещлюбних дітей більше“.

Характеристичним є факт, що молодь тих Кол тратьте охоту до праці на рилі. Її ідеалом є обв'язати посади урядових, самоврадових, чи суспільних, вона марить про буття в місті і т. п.“

Є це дійсно дуже незвичайна й характеристична оцінка „плядурек культуральних“, від яких, як то кажуть, поли врізуй.

Інцидент і відшкодування за знищення Санатори розводяться над „вону жидем“, домагаються слідства „висновків“, а ендеки, як звичайно, домагаються кари на всіх чинників, ударів по укр. громадському життю й зокрема розв'язання „Лугів“, які ніби то підготовчу бою революції.

У Львові тимчасом сліди знищення, дописів, доносів і вже кілька разів на волю. Всіх а раховують тепер д

До тих, що знають хто вони і чого хочуть.

Волинь і Полісся ще до останнього часу вважають наші різні „приятелі“ за придатні для всяких експериментів, а Холмщини й Підляшша наші західні сусіди — й зовсім не признають за нашим народом. Причини цього лежать в захватницькій політиці наших сусідів, а підставу до такого трактування наших земель даємо ми самі. На тих землях немає в нас однозгідності і через те на Холмщині й Підляшшу, де нас в менше, як на Волині й Поліссю, поляки різними штуками і одностайним походом проти нас виказують більшість над нашими розбитими частями. Маючи ту штучну більшість, вони там зовсім не признають нам ніяких прав, а наші державні тягарі збирають виключно на збагачення польської культури й поширення польського впливу щораз далі на схід.

На Волині й Поліссю ніхто не може виказати своєї більшості навіть над розбитими частями нашого українського народу. За те ворожа робота на тих землях опирається на несвідомість народних мас і на тих нечесних елементах в народі, що за марні охлapi й особисті користи провадять серед нашого народу чужу й ворожу українському народові політику. До того ж ту політику ведеться так хитро, що в багатьох випадках не можна провести виразної розділюючої лінії між добрим і злим, чесним і хунівським, українським національним і комуністичним інтернаціональним, українським і московським. Все це так з собою пов'язане, що навіть боротьба двох ворожих собі напрямів виглядає як боротьба осіб одного й того ж самого напрямку. Одним словом — мутна вода, в якій ловлять рибу вороги народу, яка і є тією причиною, що Волинь і Полісся наші вороги трактують, як догідний терен для своїх експериментів.

В таких умовах першою умовою для успіху громадської праці в конечному для народу напрямі є вияснення ситуації, розмежування доброго і злого, корисного й шкідливого. А це завдання лежить на пресі, на добрій газеті.

Ми вже не раз писали про значіння преси. про те, як ціниться й шанується преса в інших народів, які великі послуги робить добра преса іншим народам. Газета — це щоденний хліб для німця, данця, англійця і т. д. Тих газет виходить сотні, тисячі різних зв'язу в мільйонах примірників. У нас же в Галичині виходить тільки кілька своїх газет, які не вистачають цлий край і до нас не доходить й до наших нетрів. У нас же в Галичині виходить тільки кілька своїх газет, які не вистачають цлий край і до нас не доходить й до наших нетрів. У нас же в Галичині виходить тільки кілька своїх газет, які не вистачають цлий край і до нас не доходить й до наших нетрів.

всім і Перемишль і Коломия і Тернопіль. По скільки-ж то більше є потрібна газета у нас на Волині для обслуги всіх наших північно-західніх земель!.

І на це ми маємо лиш одну свою маленьку газетку „Українську Громаду“. До того ж і та газета в таких тяжких умовах, що вона непевна свого завтрашнього дня; в той час, коли в народ просочується хунівська гниль зі сторінок добре упосаженої Варшавою „Української Ниви“ й московська отрута зі сторінок так же не зле упосаженого комуністичного „Нашого Життя“.

НЕ РИДАЙ а ДОБУВАЙ

Український Всепрофесійний Робітничий Союз в Ч. С. Р.

Після поразки в боротьбі за свою Державу багато наших людей, особливо воєнків Української Галицької Армії, опинилося в Чехословацькій Республіці. Довго томилася вони по військових таборах і в військових робітничих відділах. А згодом, не маючи змоги, а то й не бажаючи з політичних міркувань вертатись до краю, вони перейшли на положення робітників.

Довго, ті в більшості селянські діти, тепер робітники на різних роботах, були розпоршені, відірвані від культурних центрів, неорганізовані, не в курсі світових і своїх народних подій. Аж ото недавно з'їхалися представники більш п'ятисот українських робітників в Ч. С. Р. і заклали Український Всепрофесійний Робітничий Союз.

Всього за кілька місяців існування Союзу він має вже 14 своїх відділів у різних містах Ч. С. Р. і об'єднує понад 600 організованих професійно українських робітників.

Робітничий Союз має завдання боронити права, матеріальні та освітні інтереси робітників. В своїй щоденній роботі Союз звернув увагу на організацію культурно-освітньої справи і почав організувати українські дитячі шкільки і бібліотеки, приготуватися до влаштування викладів і народних свят, та турбується забезпеченням робітників своїми часописами. Уже тепер серед робітників, членів союзу, є великий попит за різними часописами з краю і з Америки.

Перемога рільних робітників.

Найсильнішою мурною зброєю робітників за покращання свого життя є штрайк. Вимагає в багатьох випадках жертв від робітників, бо часами сотням тисяч робітничих родин приходиться цілими місяцями голодувати, а то й завісім-дев'ять мати до діла з поліцією і військом, а в сутичках з ними не рідко ллється й робітничя кров. Але, коли робітники організовані і стійкі, коли відповідно приготуватися до штрайку, то завісім-дев'ять мати до діла з поліцією і військом, а в сутичках з ними не рідко ллється й робітничя кров. Але, коли робітники організовані і стійкі, коли відповідно приготуватися до штрайку, то завісім-дев'ять мати до діла з поліцією і військом, а в сутичках з ними не рідко ллється й робітничя кров.

За те штрайк на селі є рідким явищем. Випливає це з того, що селяне, а особливо робітники на селі, незорганізовані і менше свідомі, як робітники в місті. І коли чуємо де про штрайк на селі, то звичайно буває він там, де свідомість більша. В більшості-ж ріль-

них робітники по волі чи по неволі тяжко працюють в злиднених умовах, нарікають на своє життя, але навіть не пробують добиватися чогось кращого, щоб, мовляв, і поганого не втратити. І звичайно, як собі стелати, так і сплять.

Але ось недавно, бо тільки минулого місяця, почався рільний штрайк в равському повіті в Галичині. Найтяжчу штрайкову боротьбу довелося пережити селу Гребенному, що належить до князя Сапіги. Робітникам на панських лавках платили таку мізерію, що не можна було прожити. Робітники домогалися більшої платні, а коли її не дістали, а пан вигнав робітничих делегатів з двора, то робітники не пішли на роботу — заштрайкували.

В село прийшла поліція й арештувала делегацію. За чоловіками вставилися жінки. Дійшло до бійки. Поліція почала стріляти. Кількох селян тяжко ранених відвезено до шпиталю. Арештовано 23 особи в тому 9 жінок. Справджено до села відділ війська. Але селяне стояли на своїм: домогалися більшої платні за працю. На те вони мають повне право. І врешті таки перемогли. Князь Сапіга, бачучи таку стійкість селян, уступив і згодився на їхні домагання, себ-то підвищив заробітну платню вдвоє, та підписав з ними в громадському уряді відповідну умову. Після цього поліція і військо вийшли з села. При переговорах допомогли селянам послы з Українського Клубу: Кохан, Др. Віляк і Ліщинський.

Лік на неграмотність.

Студенти високих шкіл в Києві поставили, що кожний студент мусить навчити грамоти одного неграмотного. Зголосилося до цього 3 і пів тисячі студентів. А колиб так кожний грамотний таке собі постановив? За кілька літ не було б у нас ні одного неграмотного.

Геть коршму з села.

Скільки ми не плакалиб, що коршма руйнує село, скільки ми не кричалиб: геть коршму з села! — вона й не рушиться з місця. Але, як що зробимо так, як село Підгородці в Галичині, то коршму, як язиком злиже. 21X підгородчане зажадали в громадському уряді, щоб переведено голосовання проти коршми, а 23 X відбулось те голосовання. Проти коршми впало 504 голосів, а за коршмою — ві одного. Рада не рада, а мусить коршма збирати манатки з села.

Наші американці „Рідній Школі“.

Дня 14-го жовтня ц. р. в Нью-Йорку відбулося велике українське віче в справі допомоги „Рідній Школі“. Докладував на вічу делегат „Рідньої Школи“. На тому одному вічу зібрано між нашими американцями на „Рідню Школу“ 700 (сімсот) доларів і додатково на дальшу подорож делегата 25 дол.

кілька тисяч передплатників, щоби існувати. щоби відібрати здорове від гнилого й проказувати народові правильний шлях до його завітної мети?

Існування нашого часопису загрожене. Коли негайно не сповнимо свого обов'язку супроти нього, він може перестати виходити на втіху тих, що вже давно над ним хижики воронами кричуть. Негайна передплата, негайні лепти на пресовий фонд врятують наш часопис. А врятувати його мусимо, коли не хочемо оставити наших північно-західніх земель на жир ворожим гіенам, що рахують ті землі догідним тереном для свого жировища.

Редація.

Глупота чи провокація?!

(с. Лопушно, пов. Крем'ян.)

6 жовтня, день пам'яті ап. Томи, святкується в нас як свято парафіяльне. Через те в той день наша церква була повна народу, що зійшовся як зі свого села, так і з сіл околиць. Службу Божу відправляли аж два священики — наш такий о. Лозович і з сусіднього села Мосуровець о. Сергій Лібацький. Служба була на мові словянській, що викликало у присутніх пригнічуюче вражіння, бо ж лопушанські парафіяни аж два рази склали до Блаж. Митрополита подання, скріплене багаточисельними підписами, просячи у нього благословенства на відправу Служби Божої мовою українською. Друге подання зложено було на руки преосвящ. Симона, коли він одвідував цього літа нашу церкву. Ми просили переслати наше подання до Блаж. Митрополита, але — здається — Преосвящ. Симон того не зробив, а лише передав його до Консistorії, де панують російські люди і де ліквідується все українське... Як зліквідовано в Консistorії й нашу прозьбу — про це прийдемо писати особно, бо подробиці теї роботи, яка сталася після оголошення „Архипастирської відозви“, нам відомі. Тим часом вернімо до того, що було у нас у церкві 6-го жовтня... Після Служби Божої вийшов з казанням о. Лібацький. Казав по-українському, через те спочатку всі уважно почали слухати; гадали з уст священика почути добру науку, але скоро кожний переконався, що о. Лібацький ужив рідної нам мови виключно на те, аби вилляти отруту в наші душі, нанести грубу образу нашому національн. почуттю; о. Лібацький боронив словянську мову, називаючи її „нашою рідною“ мовою, а мову українську назвав мішаниною слів турецьких, татарських і жидівських. Взагалі у своїй промові, виголошеній у св. Церкві, о. Лібацький нагорздив такої нісенітничі, що було встид слухати і образливо за святе місце. Прийшлося задуматись, чи пан-отець Лібацький тільки профан у національному питанню, чи до того ще й провокатор, що навмисне вжив каригідного нетакту з метою викликати у слухачів обурення й ексцеси? Ясно, що слухачі не могли стерпіти образи, стали стукати ногами — і о. Лібацький змушений був перервати свою — прости Господи! — казань. Почервонівши, як рак, сховався до вівтаря.

Чи ще довго прийдемо до нас такіх священиків, як Лібацький, і терпіти від них образи? Чи Вища Церк. Влада підє накінець назустріч бажанням народу і дасть своє благословенство на Службу Божу в українській мові? Адже ми хочемо вірити, що слова „Архипаст. відозви“ не ошуканство і священиків до чогось обов'язують?..

Лопушанин.

перковних ґрунтів. До школи прийшов умово хворий селянин Юльян Мизовець, який почав суперечку з вітчимом. На це надійшов ком. постерунку Гонсьор. Варіат вирвав у нього багнет і ударом в серце вбив його на місці. Тим самим багнетом вбив поліцейя Марціняка (тяжко поранений вмер до 24 годнів), а вибігши зі школи вбив на дорозі осадника Емму; потім в загороді вбив Рифку Меламед і тяжко поранив її чоловіка і знов на дорозі вбив сел. А. Каєру. Щойно слідуєчого дня вдалося поліції зловити варіята і відставити до Ковля. У слідочого асожеволілий на релігійному ґрунті заявив, що він є штурдистом і виконав страшний суд по наказу вищої сили.

Ціни мяса і масарських виробів у Луцьку. Луцький магістрат усталив від 19.X ц. р. такі ціни: сало I сорту 3.20 зол., II сорту 2.80, осередкове солоне 3.50, смалець білий 4.—, сирій 2.—, мясо найкраще 2.50, шинка 2.30, нише 1.80, кости 0.30; масарські вироби: шинка 4.80, крак. ковбаса 3.90, чайна і паштетова 3.20, суха 5.50, звичайна 3.—, сальцесон 2.80—3.—, бочок 3.80, шварки 1.50, бочок ауджений 3.60 зол.

ЗІ СВІТУ

Волів літан, як жінку. Одна жінка заскаржила чоловіка до суду за те, що щодня літан на літакові і цим відбрав її спокій. Домогалась, щоби перестав літати, або розвівся з нею. Чоловік волів літати і розвівся з жінкою. Така чудасія трапилась звичайно в Америці.

Заповів свою смерть. Один селянин в Сербії заповів перед кількома місяцями, що 4.X помере. У той день він замовив собі трумну, зібрав біля себе всю родину, попрощався з нею і дійсно при обіді помер від удару серця.

Вирятувавсь. В одній в'язниці в Америці вибухла пожежа. Підчас пожежі згинуло кільканадцять людей. Всього мав підложити один з в'язнів, який хотів використати замішання підчас пожежі і втечи. Найшов спосіб своєю „розумною“ головою.

Махно, про якого від довшого часу вже забуто, тепер знову дав про себе чути. Він видрукував свій маніфест у париському журналі „Крик народів“, в якому заявляє, що він нічого спільного не має з представниками УНР, але виступатиме й надалі проти більшовиків, бо в нього, як євхаріста, пілковите розходження з засадами більшовизму.

Аргентина обмежує імміграцію. Аргентинський уряд в останній час обмежив еміграцію до свого краю. Допускає тільки такі категорії: 1) хліборобів, 2) тих, що йдуть до своєї рідні, 3) тих, що вже були в Аргентині і можуть представити добре посвідчення від аргентин. влади. Це обмеження пояснюється тим, що в Аргентині можливе безробіття. Еміграційні власті поробили заходи, щоби ті обмеження не торкались тих, що отримали патшпорти до 20-го жовтня.

Цікаві річі

Скільки де їдять цукру.

Цукор є дуже добрим відживляючим продуктом. На жаль у нас, по наших селах, цукор ще й досі є лиш солодошу для приємности, на яку не може собі кожний позволити. А це тому, що наш народ дуже бідно живе. Погляньмо, скільки хто з'їдає цукру. Отже в Данії на одну людину припадає річно 54 кг. цукру, в Чехословаччині 29, в Німеччині 28 а в Польщі лиш 11 кг. 300 гр. цукру. І в самій Польщі не всюди однаково їдять цукор. У Варшавському воев. (з огляду на саму Варшаву) і на Шлеську припадає на одного мешканця на рік 20 кг., на Познанщи-

ні 16, в лодзькім воев. 14, в краківськім 13, на Волині лиш 7, а на Поліссю 6 кг. цукру. Колиб в Польщі кожний мешканець з'їдав стільки цукру, що в Данії, то Польща не то, що не моглаби цукру вивозити, але ще мусілаб його спроваджувати.

Скільки з'їдає Америка за рік.

Населення Америки проїдає річно 23 000 мільонів доларів т. е. понад 200 тис. мільонів золотих. Продукти доставляє 6,438,365 фермерів. Приготовляються ріжні продукти в 47,985 фабриках, в яких працює 2,500,000 робітників.—Голова може зякрутитися від таких цифр.

Веселий кутик

Добра господиня
Чоловік сварить жінку:

На віщо ти взяла на книші найкращої муки пшеничної, коли можна було взяти житньої?

А жінка на це:—Та не журися, чоловіче; я й з пшеничного потраплю зробити житнє.

Добре поради в.

— Здорові, куме! Скажіть будь-те ласкаві, що ви давали вашій корові, як вона заслабла?

— Товчене скло.

— Спасибі! Побіжу ж, бо часу нема.

В неділю знов зустрівся куми коло церкви. Отже той, що питався поради, й каже:

— Бодай вас, куме, з вашою радою. Пропала моя корова!..

— Абож ви думаєте, що моя не пропала? Здохла й моя!

— А чому ж ви мені не сказали?

— А хіба ж ви питали?

Почтова скринька

Д. Левчук, с. Ржепів, Іванюхові до Канади часопис висилається з 15.IX б. р. Зараз висилаємо на адресу, яку Ви подали.

С. Кондратишин, Ожені — Заплачено до 1.XII б. р.

Д. Масловський, с. Тутувичі — 2 зол. 40 гр. ред. „Укр. Громади“ не отримала. Часопис висилаємо з 1.XI б. р.

П. Шимків, с. Вербіж — 4 зол. отримали. Заплачено до 1.VIII б. р. Напишіть, яких чисел Вам бракує, то вишлемо.

В. Поліщук, Білече — 5.50 отримали. Заплачено до кінця року.

М. Трофимчук, Тараканів — 3 зол. отримали, залічено до кінця року.

М. Породюк, Тараканів — 3 зол. отримали, залічено до 1 лютого 1929 р.

К. Сівницький, Підлузе — 5 зол. отримали. Адресу змінили. Ваш „Кирик“ для вашої газети не надається. Відішлемо його до Наук. Т-ва у Львові.

Загублену військову книжку видану через П. К. У. в Кремянцю на імя Теодора Яценюка, сина Захара і Єлисавети, уродженого 1898 р. в селі Волиця, гм. Лавівці, пов. Кремянець, цим уневажнюю. 85—3—3

Загублений особистий довід (Dowód osobisty) № 1449, виданий кремянцьким Староством на імя Дорофія Зайця, сина Петра, уродженого 3.IX 1894 р. в с. Вел. Раківці, заруденської гм'ни, кремянцького повіту, уневажнюю. 2—1

СКЛО

ПОРЦЕЛЯНА

КРИШТАЛИ

поручає новоотвертий склад

ОЛЕКСАНДРА ОНИСЬКА

Львів, Галицька 20

(Ріг Валової).

2—1

Вийшла з друку книжочка П. Павленко

„Богослужбова мова в Православній церкві“

(Історичний начерк)

Видання „Української Громади“

Замовляти можна в Редакції „Української Громади“, ЛУЦЬК, ал. Бол. Хороброго 18.

Ціна 25 гр. При більших замовленнях опуст.

Вийшов з друку і продається

Холмський і Волинський Народний Календар на 1929 р.

(порадник на ріжні випадки селян. життя)

Д-ра М. Ваврисевича

(VII рік)

Зміст обіцяний, погода по Брюсу, маса відомостей і порад по різництву, медици ветеринарії, бджільництву, кухні, на громадські теми і т. п. з 25 малюнками. Календар цей дійсно Народний, широким світським і від нікого незалежний.

Ціна 1 зол. без перес., ролепоно 1 зол. 70 гр.

Гроші wraz з замовленням слати почт. переказом по адресі:

Dr. M. Wawrysiwicz, poczta Horodło, z. Lubelska.

10—3

Не переплачуйте!!

Де можна дістати найдешевше зшитки, бруліони і ріжні паперові вироби? Там, де вони виробляються. А Ви купуєте їх у ріжних посередників і за них переплачуєте. За всякі паперові вироби фірми Ф. РІХТЕРА також переплачуєте, коли купуєте їх не у самої фірми Ф. РІХТЕРА.

Замовляйте і купуйте зшитки, бруліони і всякі паперові вироби тільки в **КНИГАРНІ й ПЕРЕПЛЕТНІ**

Ф. РІХТЕРА в Луцьку,
вул. Ягайлонська № 21.

тоді дістанете ті товари по дійсних цінах.

Тут дістанете по найдешевших цінах також всякі **ГАЛЯНТЕРІЙНІ ТОВАРИ.**

Кооперативам дається товэр на догідні сплати.

VIM



КУХОННЕ

начиння, вслякі горщики, ринки, котелки і т. п.—все це є лише тоді ідеально чисте й лискуче, як що вживаємо Vim. Посипати трошки Vimu на шматинку й після легкого тертя предметів зникнуть плями й шорховатости.

Lever Brothers Ltd., Anglja.